

TORONTÁL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	120 dinár
Félévre	60 dinár
Hegyedévre	30 dinár
Egy órára	10 dinár

Egyes szám ára fél dinár

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Feladv. szerkesztő: Dr. MARA JENO

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

Obiljeva (Zapolya) utca 1.
Szerkesztőség telefonszáma 1.
Kiadóhivatal telefonszáma 2.
MEGJELENIK MINDENNAP, HÉTFŐ ÉS
ÜNNEPEK UTANI NAPOK KIVÉTELESEL.

Veliki Beeskerek, 1922.

LI. évfolyam, 53. szám.

Szerda, március 8.

A mai nemzetgyűlés.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, márc. 6.

A nemzetgyűlés mai ülését délután öt órakor nyitotta meg dr. Ribár házelnök. Az ülésen dr. Nincsiy Momesilló külügyminisztert meginterpellálták a fiúmei eseményekre vonatkozólag. A külügyminiszter válaszában kijelentette, hogy az olasz kormány már jegyzéket intézett a beogradi kormányhoz, melyben sajnálkozását fejezi ki a fiúmei történet miatt. Együttal közölték, hogy mindenáron azon lesznek, hogy a rapallói egyezménynek érvényt szerezzenek. Hasonló incidensek elkerülése és megakadályozása végett pedig a kellő intézkedéseket megtették. Dr. Nincsiy megnvutató kijelentését a Ház tudomásul vette. Dr. Ribár házelnök ezután közölte a szkupstinával, hogy mivel a törvényhozó bizottság még mindig nem készült el munkájával, a legközelebbi ülést március 20-án tartják meg.

Ismét elhalasztották a beogradi konferencia megnyitását.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, márc. 6.

A mára tervezett gazdasági konferencia megnyitását újból elhalasztották. Ez azért történt, mert a román gazdasági és pénzügyi delegátusok még mindig nem jöttek meg. A megbízottak érkezését ma estére vagy holnap reggelre várják, ebben az esetben a megnvító ünnepséget, melynek szónoka dr. Nincsiy Momesilló külügyminiszter, holnap délután tartanák meg a tisztí kaszinóban.

A képviselők napidíja.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, márc. 6.

Az országgyűlési képviselők közös elhatározással napidíjaiknak felemelését kérték. A képviselők kívánságát Filkovity János és Vuloszavity Gyuró képviselők közölték a szkupstina adminisztratív bizottságával. Az országgyűlési képviselők azzal indokolják kérelmüket, hogy a legutóbbi hónapokban Beogradban a megélhetés száz százalékkal megruglott.

A moratórium kérdése.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, márc. 6.

A radikális képviselők klubja ma délelőtt ülést tartott, amelyen Pasity Nikola miniszterelnök is részt vett. A klub ezen ülésén főképpen a kereskedők külföldi tartozásaira adandó moratórium kérdésével foglalkoztak. A klub elhatározta, hogy egy öt tagú bizottságot választ, amely a többi kormányzópartok delegációival megegyezést keres ennek a törvényjavaslatnak megoldására.

A demokrata-klub képviselői hasonlóképpen ülést tartottak, amelyen az összes demokrata miniszterek jelen voltak. Dr. Kucsiy képviselő referált a fiúmei véres eseményekről és közölte a klubbal, hogy ezen ügyben a szkupstina mai ülésén kérdést intéz a miniszterhez. Pribisevity közoktatásügyi miniszter jelentést tesz a klubnak azokról az intézkedésekről, amelyeket a kormány a fiúmei zavargások ügyében tett. Ezután dr. Marinkovity belügyminiszter a belügyi helyzetet ismertette. Az ülés végén dr. Kumanudi a kormányzópartok delegátusainak azon tanácskozásairól és megállapodásairól beszélt, amely a kereskedőtartozások kifizetésének elhalasztására vonatkozik. Ugyanis ma délelőtt, amíg a radikális- és demokrata-klubok delegátusai ülést tartottak, a kormányzópartok delegátusai szintén találkoztak és ugyanezen kérdésről tárgyaltak. Ezen tanácskozáson részt vettek: dr. Skoity, Uzonovity, Kosztity, Limonovity és Filipovity radikális képviselők, dr. Kumanudi, dr. Popovity, Zsiganovity, Kradovity és Matity demokraták, dr. Kara Mehmedovity, Kadity muzulmánok és Rájer szlovén agrárpárti képviselő. Dr. Kumanudi ezen összejövetelen kifejtette, hogy miért fontos és szükséges ennek a törvényjavaslatnak az elfogadása. A delegáció több képviselőjének felszólalása után elhatározta, hogy a szkupstinát megkéri, bizonyos időre vegye le a napirendről ezt a kérdést, hogy a kluboknak több alkalmuk legyen behatárolni a tárgyalást. Felmerült a vélemény, hogy ezen törvényre egyáltalán nem is lesz szükség, miután a frank most már ugvis 580 dinárra esett.

A svéd-orosz kereskedelmi szerződés.

— A „Torontál” tudósítójának távirata.

Stockholm, márc. 6.

A svéd kormány az országgyűlés elé terjesztette a Szovjetországgal kötött ideiglenes kereskedelmi szerződést. Ez a szerződés a teljes viszonyosság elvén alapul. A svéd kormány elismeri, hogy a stockholmi orosz kereskedelmi delegáció a szovjetkormány meghatalmazott képviselője és

ugyanazon jogokkal rendelkezik, mint bármelyik más állam diplomáciai képviselője. A szerződés mindkét államnak kedvezményeket biztosít a tengerhajózás átviteli kereskedelmére és a magántulajdonra vonatkozólag. Ezenkívül a szovjet alattvalóknak a beutazást korlátozás nélkül megengedi.

A svéd lapok hevesen támadják a kormányt, amiért a határokat a szovjet alattvalóknak megnyitják.

TŐZSDE

Március 6

Beograd. Valuták: Lei 61, Husz dináros arany papírban 20-65.

Devizák: London 298-25, Páris 580, Milano 335, Prága 120, Wien 1-20.

Zürich. (Nyitás.) Berlin 200, Newyork 512, Milano 2710, Prága 850, Budapest 72 és fél, Zagreb 150, Varsó 12, Wien 9, bévezgetett 10 és fél, London 2260, Páris 4760.

Budapest. (Nyitás.) Napoleon 2700, Dollár 714 és fél, Márka 294, Lengyel márka 17 és fél, Osztrák korona 10 és egytizenhatod, Lei 542, Szokol 1182, Dinár 855.

Budapest. (Zárlat.) Valuták: Napoleon 2750, Sokol 1185, Dinár 870, Dollár 532, Frank 6400, Lengyel márka 17 és fél, Lei 550, Lira 3875, Márka 295, Osztrák korona 11, Rubel 44.

Devizák: Sváje 1420, Berlin 285, London 3250, Milano 3850, Newyork 737 és fél, Páris 6700, Prága 1185, Wien 11, Zagreb 225, Zürich 14300.

A Hercigonya—Protity affér.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, márc. 6.

A beogradi egyetemi hallgatók tegnapi ülésükön elhatározták, hogy vasárnap, március 12-én délelőtt a Terazzián tüntető gyűlést tartanak, amelyen követelni fogják a Hercigonya—Protity-és Pribisevity-affér tisztázását.

A pénzügyminiszterek találkozósa Párisban.

— A „Torontál” tudósítójának távirata.

Róma, márc. 6.

Az olasz pénzügyminiszter vasárnap Párisba utazott, hogy részt vegyen a szövetséges hatalmak pénzügyminisztereinek tanácskozásán. Ez az összejövetel előreláthatólag hosszabb ideig fog elhuzódni, miután a tárgyalás alá kerülő anyag igen terjedelmes.

A német jóvátétel.

— A „Torontál” tudósítójának távirata.

Páris, márc. 6.

A „Petit Parisien” szerint a német pénzügyminiszter a jóvátételi bizottság berlini képviselőjének kijelentette, hogy a német kormány nem lesz abban a helyzetben, hogy a tíz nap múlva esedékes jóvátételi részletfizetést folyósíthassa. Ez okból moratóriumot kér.

Lord Churchill békebeszéde.

— A „Torontál” tudósítójának távirata.

London, márc. 6.

Lord Churchill Botghborougsban tartott népgyűlésen beszédet mondott és kijelentette, hogy az összes államoknak nagy harcot kell vívniuk a kommunizmus növekvő hódoltságával szemben. Továbbá úgy véli, hogy enyhíteni kell a bosszu érzelmeit a legyőzött ellenség irányában, mert Európa gazdasági ujjaépítése szoros összefüggésben van Nagybritannia boldogulásával.

A magyar-országi tárgyalások.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Budapest, márc. 6.

Fenyő Miksa, a Gyoszi elnöke, nyilatkozott a „Magyar Hírlap”-nak a Berlinben folytatott magyar és orosz szövetségi gazdasági tárgyalások eredményéről.

„Ha Oroszország — mondotta Fenyő — nem gördít akadályokat a magyar kivitel útjába s ha készpénzben meg tudja fizetni a magyar árukat, komoly kereskedelmi forgalom keletkezhetik a két ország között. Oroszország közvetlen kereskedelmi kapcsolatba, eddig csak azokkal az országokkal lépett, amelyekkel árucserre megállapodást létesített. Így Németországgal, Lengyelországgal, Csehszlovákiával és legutóbb Svédországgal is. Komoly kivitelről nálunk is csak hasonló egyezményvel lehetne szó. Politikai aggályokon túltehetnénk magunkat, mert hiszen látjuk, hogy egész Európában megindult a túlekedés az orosz piacért. A baj csak az, hogy nagyszabású importot aligha fizethet meg a mai Oroszország, mert fizetési eszközei gyémánt, platina, arany és külföldi valuták nem nagyon lehetnek jelentéktelenek. Az Oroszországgal való gazdasági forgalom megindítása előtt azonban a hitelkérdés rendezésére lesz szükség. Mindenestre a genuai konferencia főtárgya Oroszország lesz.

HIRES

Kuszing János dr. ünneplése.

A munkások rokkant- és nyugdíj-egyesülete dr. Kuszing Jánosnak tíz éves elnöksége alkalmából március 4-én, szombaton este társasvacserát rendezett. Az agilis elnök érdemeit Mezei Lajos alelnök ismertette és méltatta, beszéde végén pedig a választmány nevében ezüst serleget nyújtott át az ünnepeltnek. Wahl Ignác ajándékát, egy értékes emléklapot, az összes jelen voltak aláírásával, Wantsik Aladár adta át a jubilánsnak. Utána dr. Várady Imre és dr. Borsodi Lajos köszöntötte az elnököt. Kuszing dr. meghatottan köszönte meg az ünneplést és biztosította az egybegyűlteket, hogy a jövőben is a leghathatósabban fog dolgozni az egyesület fejlesztésén és nagyobbításán.

Az idegenből jött alkalmazottak bejelentése. A rendőrségi bejelentő hivatal főnöke Dimitrievity alkaptány közli, hogy ezen túl nemesak a vendégségbe érkező idegeneket, haem a cselédek, inasokat és minden olyan alkalmazottat is, aki más helységről vagy városból jött Beeskerekre, az alkalmaztatás napján azonnal be kell jelenteni. Aki a bejelentést elmulasztja, azt szigorúan megbüntetik.

Nem fenyeget az árviz veszedelme.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, márc. 6.

A nagy hóolvadás következtében a Duna és mellékfolyói rendkívüli módon megdagadtak. A vizek magassága lassankint annyira túlhaladta az ilyenkor szokásos átlagot, hogy féltő volt a folyók kiöntése. Ennek megakadályozására már régebben bizottság alakult, mely elrendelte a közmunkaerők összeírását és beszereszte a munkálatokhoz szükséges szerszámokat.

Az utóbbi napokban a Béga vize oly nagy fokban emelkedett, hogy néhol már-már elérte a partokat. Különösen Beeskerek közvetlen környékén és a belváros egyes mélyebben fekvő helyein csaknem kiöntéssel fenyegetett.

A „Torontál” munkatársa felkereste Beslity Nikolt, a folyammérnöki hivatal vezetőjét és információt kért arra vonatkozólag, hogy fennforog-e Beeskerekben az áradás folytán az árvizveszedelem eshetősége s ha igen, milyen arányúnak ígérkezik az. A főmérnök ezeket mondotta:

— A ma reggel kapott értesüléseim alapján megnyugtatóm a „Torontál” útján a közönséget. Árviz ezidőszert nem fenyeget, mindennek dacára azonban mégsem szabad elbizakodnunk. A határállomások jelentése szerint tegnaptól mára virradó éjjel husz centiméterrel

apadtak a bánáti folyók, ami mindenesetre örvendetes és jelentős esemény. A Temesen, Berzaván, Óbégán és Bégán tehát jelenleg nem mutatkozik veszély. Sajnos, a romániai folyók vizálásáról nem kapunk információkat s így nem következtethetünk a jövőre nézve sem apadásra, sem dagadásra. Ami magát Beeskerek városát és közvetlen környékét illeti, ugyanaz a helyzet. Az Amerika városrészben lévő kertek ugyan víz alatt állanak, de ez nem az áradás következménye, hanem az ugynevezett belvíz folytán kerültek víz alá, ami csaknem minden évben be szokott következni.

Az árvizveszedelem elleni intézkedésekre vonatkozólag kijelentette a főmérnök, hogy Bánát olyan felkészülten várja annak esetleges megtörténtét, mint talán soha. A közmunkára kötelezettek összeírták és azok bármikor igénybe vehetők, ha a szükség úgy kívánja. Erre azonban aligha kerül a sor.

A hatóság minden óvintézkedést megtett, hogy az esetleges árvizveszedelem katasztrófája azonnali intézkedésekkel kisebbítették s ezért állandó telefoninspekciót vezetett be. Esetleges jelentéseket a nap és az éjjel bármilyen szakában az alispáni és a főszolgabírói hivatalban lehet leadni.

Jótekonycélu tánemulatság.

A veliki beeskereki összes asztaltársaságok: „Budlibicska”, „Haug”, „Sólyom”, „Süket”, „Arva”, „Sumadijszki Podmladak” és „Jósziv” folyó évi március hó 12-én (vasárnap) a „Kaszinó” összes helyiségeiben az orosz éhező gyermekek segélyezése javára egy nagyszabású hangversennyel egybekötött tánemulatságot rendeznek, melyre, tekintettel a nemes célra, kéri a n. é. közönség szíves pártfogását és megjelenését. Műsor: 1. Hérol: Ouverture „Zampa”. 2. Zidermann: „Oj vi Gusli”, orosz romanc; Simsis: „Mamsel Nana”, ének. Előadja Königsfest Szófia odesszai operaénekesnő. 3. Bajjer: Potpourri „Die Puppenfee” balettből. 4. Boziszov: „Ich denk an diesen Tag”, románc; Karson: „Der Walzer ist schuld an allen”, keringő ének. Éneklő Königsfest Szófia. — Belépti-díj személyenként 10 dinár. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak. Jegyek az összes asztaltársasági tagoknál kaphatók.

Országos vásárok. Szárcsán március 12-én. Kanakon pedig március 19-én országos vásárt tartanak. Szabályszerű járattal ellátott állatok felhajthatók.

Rigó Sándor dalestélye.

Rigó Sándor, a nápolyi opera vot kiváló baritonistája, március hó 20-ikán este tartja meg Beeskereken egyetlen dalestélyét. Rigó Sándor koncertje már őszre volt hirdelve, akkor azonban a művész közbejött betegsége miatt el kellett halasztani, időközben pedig nem lehetett megtartani, mert a művészt szerződés kötötte más városokhoz. A Vajdaság összes városaiban koncertezett Rigó Sándor és mindenfelől a hízelgő kritikák egész özönét kapta. Március 20-án este szerepel Beeskereken, ahol legkiválóbb szerepeiből vett jelenetekben fog bemutatkozni. Rigó Sándor dr. egyike legképzettebb énekesainknak, aki külföldön is már kiváló nevet szerzett magának. A hangverseny a Kaszinó termében lesz. Jegyek előjegyzésben Mangoldnál kaphatók.

Népgyűlés a horvát-blokk ellen. Vasárnap délután Szerajevóban nagy népgyűlést tartottak a horvát-blokk ellen. A népgyűlés szónokai élesen elítélték a horvátok szeparatiztikus törekvéseit.

Szerbia királyságának negyvenedik évfordulója. Március 7-én lesz negyven éve, hogy a régi Szerbia fejedelemséget királysággá kiáltották ki. A Tudományos Akadémia ez alkalommal az egyetem nagytermében ünnepi ülést fog tartani.

Áthelyezés című minapi hírkben téves információk alapján közöltük, hogy Pavlovity Pavel, a beeskereki munkásbiztosító penztár igazgatója távozik állásából és helyébe a kikindai pénztár jelenlegi igazgatóját nevezték ki. Értesülésünk szerint Pavlovity igazgató továbbra is vezetője marad a beeskereki pénztárnak.

Öngyilkos halálraitolt. Berlinből jelentik: Grupán Péter, akiről a kleppelsdorfi kettős gyilkosság miatt halálra ítélték és aki néhány hét előtt cellájából megszökött, de aztán önként visszatért, cellájában nadrágtartójával felakasztotta magát. Mire a fogházőrök észrevették, az öngyilkos halálraitolt már meghalt.

Bálóné meghalt. Nemesak Magyarországon, hanem az egész világon híres marad a halpapríkás és ezek közt is a leghíresebb, a szegedi halpapríkás. Bálóné volt a szegedi halpapríkás legnagyobb művésznője. Fogalom volt ő, kiállításról-kiállításra hívták, nevét az orosz cár, de még a néhai jó anglus király, VII. Edward is ismerte. Bálóné szegedi korezmája összejóvó helve volt a vidéki magyar szellem vezérének. Tömörkény István, a legmagyarabb író volt egyik leghűbb törzsvendége, irásiban is örök emléket állított a szegedi halpapríkásnak és Bálónénak.

Végrehajtják Draskovity gyilkosán a halálos ítéletet. Zagreből jelentik, hogy az ítéletábla holnap délelőtt 9 órakor közli Aliagicsal. Draskovity gyilkosával a halálos ítéletet. Szerdán reggel 6 órakor pedig végrehajtják az ítéletet a fogház udvarán.

Elfogták a bókai gyilkosság tettesét.

Megirtuk, hogy péntek éjjel gyilkosság történt az Alibunár és Szecsany között közlekedő személyvonat egyik fülkéjében. A környékbeli csendőrség most alapos nyomozás után felderítette a gyilkosság részleteit és elfogta a tettest. A meggyilkolt Popov Szvetozár szakosai lökéreskedő ugyanis együtt utazott egyik társával. Utazás közben üzleti ügyekből kifolyólag összevesztek, aminek hevében az egyik lökéreskedő bicskát rántott és leszúrta vele Popovot. A tettes a gyilkosság végrehajtása után Szecsany állomásnál leugrott a vonatról, anélkül, hogy az áldozat nagymennyiségű készpénzéhez hozzányult volna. Értesülésünk szerint a gyilkost elfogták.

Az új osztrák bankjegyek.

Wieni tudósítónk jelenti: Az Osztrák-Magyar Bank új pénzjegyeket bocsájt ki. Az ezerkoronás akkora lesz, mint a huszkoronás, a százkoronás a mostani kétkoronásnak felel majd meg, a többi bankjegy alakja ennél is kisebb. Mindez a bankjegyek előállítás költségeinek csökkentése céljából történik.

A tarifa emelése Ausztriában. Tudósítónk jelenti: Ausztriában a tarifákat és az egyedárusági cikkek árait március elsejétől kezdve felemelik. A szivarok kétszáz, a cigaretták száz százalékkal lesznek drágábbak. A vasúti díjtételeket az aranyparitásnak megfelelően állapítják meg, átlagosan háromszáztól ötszázszázalékkal magasabban. A vámokat a jövőben aranyban szedik be.

Kigyót dobtak a japán parlamentbe. A Times közli tokiói jelentés alapján: Az általános választójog vitája közben rendkívül heves jelenetek folytak le. Az egyik képviselő élő kigyót dobott az üléssterembe.

Sarah Bernhard gyémántjubileuma. Néhány hét múlva lesz hatvan esztendeje annak, hogy az isteni Sarah először lépett fel a Comédia Françaiseben, mint Iphigéna és — megbukott. Ezért egy évtizedig a párisi magán-színházaknál játszott és elég későre pecsételte meg ismét sikerét a Comédia Française színpadán, éppen ötven év előtt, Ruy Basban, mint királynő. Egy évtizeden tartozott aztán a nagy Sarah a Comédia Française dícsőségei közé és négy évtized óta a saját gárdája. Hatvan esztendő színésznői és közel 30 esztendő színházigazgatói multjával a háta mögött, nagy terveik vannak még Sarah Bernhardtnek — hiszen a párisi városi tanácsot nemrég hozta zavarba egy kérvénnyel, amelyben a „Theatre Sarah Bernhardt” bérleti szerződésének meghosszabbítását kérte — tizenöt évre. A bérlet másként 1931-ben járna le és Sarah Bernhardt 1946-ig akarja meghosszabbítani a bérletet, 1946-ig, noha 1844-ben született.

Kereskedősegek sztrájkja Wienben. Wienből jelentik: A kereskedősegek március harmadikán bérkövetésekből támadt ellentétek miatt sztrájkba léptek.

A magyarországi választások és az utódállamok.

A liberális ellenzék együttműködést keres a nemzeti államokkal.

A Torontól wieni szerkesztőségétől.

Wien, márc. 6.

Magyarország az ott uralkodó állapotok miatt eddig teljesen tájékozatlan volt az utódállamok magyarságának helyzetéről. A sajtó csak a távirati irodák rövid jelentéseit közölte és ezek csak apró hírekben számoltak be egyes eseményekről, de általános helyzetképet sohasem adtak. A magyar közvélemény ezen irányu informátlanságának végzettségét a független polgári- és kizsardapárt már régebben felismerte.

Drózdny és Rassay tervbe vették, hogy beutazzák az utódállamokat és a helyszínen tájékozzanak a magyarság helyzetéről és aspirációiról. Ezt az utat most el kellett halasztaniok a választási előkészületek miatt. A „Torontál” wieni szerkesztőségének értesülése szerint azonban a független kizsardapárt vezetői a választások lezajlása után tervüket megvalósítják és a körutat még a nyár tolymán megkezdik. Drózdny és Rassaynak az a terve, hogy összeköttetésbe lépnek az utódállamok összes magyar pártjaival és ezt az összeköttetést állandósítani akarják.

Halálvár a Pasityeva utcában.

Az összedőlő ház története. — A „lakhatatlan” lakásban négy család. — Hogyan szerez lakást a lakáshivatal.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, márc. 6.

Az utóbbi években nemcsak a házépítés szünetelt teljesen, hanem még a legszükségesebb javításokat sem végeztették el. Míg az előbbinél a drágaság, a nagy tökebefektetéssel és kevés reális haszonnal járó üzlettől való húzózkodás fékezte és semmisítette meg az építési terveket, addig az utóbbi esetben, a javítások elmulasztásánál az előbb említett bajokon kívül a ravasz számítás is főbenjáró szerepet játszott. A háztulajdonos legtöbbször ma úgy gondolkodik: hadd pusztuljon a ház, legalább megszöknek a lakók és újra szabadon rendelkezem ingatlanom felett. Mások meg úgy vélekednek, hogy nem érdemes a csekély házbéért ellenértékképpen még lakható lakást is adni. Megjegyezzük, hogy az állításaink nem feltevésen, hanem tényállásokon alapszanak, amit legfényesebben igazol az elhanyagolt házak feltűnő nagy tömege.

Erre különben két klasszikus eset történt a Tomaszováci-utcában. A 30. számú lakóház, melyet évek óta nem javítottak, az idők folyamán annyira megrokkant, hogy péntekről szombatra virradó éjjel az egyik oldalfala a lakók nem kis ijedelmére bedőlt. Másnap pedig a házfedél végén emelkedő dísz-karzatfal esett métermázsás darabokban az utcájára. A lakók most más megoldás hiányában halálra szántan várják a végkatasztrófa bekövetkezését, a ház teljes összedőlését.

Munkatársunk kintjárt a helyszínen és beszélgetett az egyik lakóval, aki lakóháza pusztulásának előzményeiről és a javítás elmulasztásának valódi okairól nagyon érdekes és a háztulajdonosok állásfoglalását élénken megvilágító felvilágosítást adott.

— A ház, amelyben lakunk, valamikor Nickházy Géza tulajdonát képezte, utána Dudás Máté detektív szerepelt mint háztulajdonos, illetve mint gondnok, majd Obrad Szlavkó földműves birtokába került, aki a múlt év telén eladta a jelenlegi tulajdonos-

nak, Caran Ráda vendéglősnek.

Az adás-vevés körülbelül két-három éve tart anélkül, hogy ez alatt az idő alatt valaki csak a legesekélyebb javítást is eszközöltette volna, az akkor is már rozszant és lakhatatlan állapotban lévő lakóházon.

December hónapban már egyes-nesen életveszélyessé vált a bennlakás, azért valamennyien közös elhatározással mérnöki bizottság kiküldését kértük, hogy annak határozata alapján végre már rendes, emberi hajlékhoz juthassunk. A bizottság tényleg megjelent és kimondotta az utcai rész lakhatatlanságát és utasított bennünket, hogy szerezünk más otthont. Itt kezdődött a mi kálváriánk. A napok hosszát tartó lőtás-futás, szaladgálás, kilincselés, kérvény irogatás és az eredmény — vissza az agyonütéssel fenyegető, repedezett falu „nyájas fészekbe”. A lakáshivatal, melynek kötelessége lett volna, hogy ezt a halaszthatatlan, sürgős ügyet soronkívül, gyorsan elintézte, ehelyett azzal a lakónikus felelettel rázta le az ügyfeleit: keressenek előbb lakást, aztán majd kiutaljuk azt részükre. Ilyen körülmények között hónapokig húzódtott a kérdés, mindenféle megoldás nélkül. A napokban nem kis rémületükre megtörtént az, amitől előre is rettegtek. Az utcai rész egyik sarkán, Rossmann János szobájába ugyanis beesett egy-két méter szélességű és mintegy három méter magasságú falrész. Rossmann feleségével és gyermekével a konyhában lakik, melynek üvegajtaja most a szoba összedőlésével az utcára nyílik.

Az utcai részen mindössze négy család lakik, ezek Láng Endre nyug. pénzügyi tanácsos Gerhardt József hét, Reisner József három és Rossmann János kettő családtaggal. Husz személy várja tehát a megváltást vagy a halált. Kérdjük tehát, miért nem kényszerítik a háztulajdonost a sürgős javításra, vagy miért nem adnak nekik emberséges lakást. Husz ember életéről van szó.

Ugy a független kizsardapárt, mint a liberális pártokivüliek ugyanis elégedetlenek a magyar kormány politikájával, amelyet az utódállamokkal szemben folytat. Progresszív körökben az a vélemény alakult ki, hogy az utódállamok magyarságának ebből több kára van, mint amennyit felér a bukaresti, beogradi és prágai kormányok bosszantása. Magyarország kénytelen belenyugodni

a trianoni békeszerződés intézkedéseibe, mert nem tehet semmit sem ellene. A független kizsardapárt károsnak tartja, hogy Magyarország magyarsága teljesen elvesztette kapcsolatát az elszakított területek magyarságával és a kulturális kapcsolatok sorban felbomlottak. Az egyedüli helyes ut, hogy Magyarország barátságos viszonyba lépjen az utódállamokkal. Így sokkal több

kedvezményt lehetne biztosítani az elszakított területek magyarságának és újra helyre lehetne állítani a kulturális kapcsolatot Magyarország és az elszakított területek magyarsága között.

A független polgári- és kizsardapárt az új parlamentben igyekezni fog ezen álláspontjának érvényét szerezni és azt hiszi, hogy a polgárság és parasztság java része meg fogja érteni, hogy a magyarság érdekében szükséges Magyarország barátságos együttműködése a szomszéd államokkal. Az új választások tehát arról is döntenek fognak, vajjon Magyarország a közel jövőben milyen politikát kövessen az utódállamokkal szemben és ezért fokozott figyelemmel kell kísérni az utódállamok magyarságának is a magyarországi választások előkészületeit.

sz. p.

Miről irnak a lapok!

A „Zasztava” kritizálja a mi parlamentáris életünket és illetőleg a társadalom érdeklődését a közügyek iránt. Az nem épp a legfényesebb. A nemzet horvát része visszavonult és ez által nemcsak az államnak, de önmagának is rengeteg erkölcsi kárt okoz. A parlamentáris élet fontos ságát úgy látszik nem fogták föl a maga egészében. Az ellenzéki pártok sem állanak a helyzet magaslátán. Azzal is akadékoskodnak, hogy pontosan nem látogatják a parlament üléseit. Ezzel azonban nemcsak a kormányt, hanem legfőképpen a közneket és egyúttal önmaguknak is szegénységi bizonyítványt nyújtanak. A politikai éretlenség jele csak, ha valaki e súlyos időkből az állam oly fontos szervét, mint amilyen a parlament, működésében gátolja.

A „Jugoszlavenszki Lloyd” a pénzügyminiszter eljárását kommentálja, mikor az adóreform ügyében Beogradban ankétot hívott egybe. A pénzügyminiszter intenciója volt az adóteher egyenlősítése és egy közös adórendszer bevezetése Jugoszláviában. Az ankét ezek kivételét egyelőre lehetetlennek nyilvánította ki. Az eddigi különböző adórendszereknek megvannak a maguk különböző történelmi, politikai és pénzügyi okai. Ily körülmények között egy egységes adórendszer lehetetlen, az adóteher egyenlősítése meg egyáltalán lehetetlen volna. A belföldi adórendszerek között egyik sem válik be közösné. Szociális szempontból igazságos volna csak az, mely az adókötelezett egyének gazdasági erejére támaszkodva és amely mellett a progresszív adókules életbeléptetése is alkalmas volna. Az adójavaslatok ily előzetes megvitatása az érdekelttek által, amint azt a pénzügyminiszter konkrét esetben tette, hasznos és nagyban megkönnyíti a szkeptikus munkáját is.

A „Balkan”-t revoltálja a muzulmánok magatartása, akik az utóbbi időben újból azzal fenyegetőznek, hogy kilépnek a kormányból. Vaszity hadügyminiszter ugyanis egy külföldi paniszlam agitációt vett észre az ő reszortjában. Ennek elnyomása iránt felhívta alantassabb közegeknek a figyelmét. A muzulmánok pedig a hadügyminiszter ez eljárásában sérelmet látnak.

Tagja volt-e Dvorzsák Győző a szlovák nemzeti tanácsnak?

Mialatt az agitátor Amerikában volt! Érdekes rágalmozási per.

A Torontól wieni szerkesztőségétől.

Wien, márc. 6.

Miként a „Wiener Auslandskorrespondenz“ jelenti, érdekes rágalmozási perben fog dönteni legközelebb a nyiregyházai járásbíró. A rágalmozási perben Dvorzsák Győző, Nyiregyháza volt nemzetgyűlési képviselője a sértett. Az ismert magyar-barát szlovák agitátor tavaly Párisban és Amerikában járt, ahol az ottani tótok között és a francia kormánynál a magyarok érdekében igyekezett hangulatot teremteni. Ezen idő alatt Tass János polgári iskolai tanító és Pichler Jenő a KSOD. tisztviselője azt állították Dvorzsákról, hogy nem volt mindig ilyen jó hazafi, mert egyidőben a csehekkel paktált a magyarok ellen. A két vádlott állítása szerint 1918 november 4-én Károlyi Mihály akkori miniszterelnök táviratot küldött a felvidéki tótságnak, amelyben a legszélesebb körű autonómiát ígérte a szlovákoknak, csak maradjanak meg a magyar állam kötelekében. A szlovák vezérek ekkor állítólag a következő sürgönyválaszt küldték:

„A magyar kormánynak volt bőven ideje az ígéretek beváltására, most már késő, szívünk, lelkünk a csehekhez húz.“

Ezt a táviratot a vádlottak szerint Hlinka, Jehlicska és Dvorzsák írták alá. Tass és Pichler állításuk igazolására Lészay Géza nemzeti hadseregbeli főhadnagyról hivatkoztak. A bíróság el is rendelte Lészay

Zanella lemondott.

Flume az olaszok kezén. — Követelik Flume Olaszországhoz való csatolását.

— A „Torontól“ beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Róma, márc. 6.

A lapok jelentik, hogy Fiumét az ideiglenes nacionalista kormány átadta az olasz közigazgatási hatóságnak. Rómában a minisztertanács három óráig tartó tanácskozás után elhatározta, hogy Gastellet, a kormány fiumei megbízottját utasítja, hogy állítsa helyre a rendet haladéktalanul.

Vasárnap minden nagyobb olasz városban nagy nacionalista tüntetések voltak. Az összes olasz nacionalista lapok követelik, hogy Fiumét csatolják Olaszországhoz. Követelik a fiumei helyzet végleges, de békés megoldását.

Róma, márc. 6.

Az Idea Nazionale szerint Zanella hívei a Fiumével szomszédos községekben ellentámadásra készülnek Flume visszahódítása céljából.

főhadnagy kihallgatását, aki elmondta, hogy 1918 november havában Rózsahegyen teljesített szolgálatot, mint karhatalmi parancsnok. Károlyi Mihály tényleg intézett táviratot a szlovák lakossághoz. Lészay főhadnagy, vallomása szerint, ki akarta hirdetni ezt a sürgönyt és megbeszélésre felkereste a szlovák nemzeti tanácsot. Itt azonban azt a választ kapta Hlinka Andrásról, Sefcsik Páltól és még néhány nemzeti tanácsbeli tagtól, hogy ne tegye közzé a táviratot, mert a magyar kormánynak már nincsen rendelkezési joga és ők elhatározták, hogy Magyarországtól elszakadva, a csehekhez fognak csatlakozni. Ezt a választ Lészay közölte a magyar kormánnyal és a táviratot nem hirdette ki. Végül még kijelentette, hogy nem tudja milyen része volt ebben a válaszban Dvorzsák Győzőnek. A vallomás ellenére a vádlottak ragaszkodnak állításukhoz és azt kívánják, hogy a magyar bíróság hallgattassa ki Hlinka András, Srobár Lőrincet, Stodola Kornélt és Rumann Jánost arra nézve, hogy a forradalom első idejében, illetőleg az átalakulás első napjaiban Dvorzsák is a cseh csatlakozás híve volt.

Sport

Vasárnapi budapesti eredmények. Budapest FTC—BTC 2:1 (2:0). — MTK—MAC 2:1 (2:1).

Róma, márc. 6.

Zanella, a fiumei kormány elnöke lemondott. Lemondó nyilatkozatában kijelenti, hogy az új ideiglenes kormány törvényességét és szuverénitását elismeri. Megígérte, hogy sem közvetlenül, sem közvetve nem vesz többé részt Fiume közéletében.

Róma, márc. 6.

Az olasz kormány kijelentette, hogy szilárd elhatározása Fiumében a rendet helyreállítani. Facha miniszterelnök, Schanzer külügyminiszter a parlament több vezető férfival tanácskozott azon módokról, amelyek alkalmazhatók volnának Fiumében a rend helyreállítására.

Róma, márc. 6.

A kormány ma ötszáz karabinert és ötszáz alpinit küldött Fiuméba, hogy a zavargókat onnan eltávolítsák.

Érdekes művészi terv kiviteléhez levelezésbe lépnek intelligens finom lelkű nővel. Csakis fiatal és nagyon szép nők irjanak, akiknek kifogástalan alakjuk van. Kérelmek jellege alatt írhatnak. Títoztartás természetes. Kimerítő fényképes leveleket „Filmig“ jellege alatt a Torontól kiadóhivatalába kérek.

Eladó

egy nagy fehér előszoba-szekrény tükörrel, konyhakredenc, hintaszék, nagy fürdőszoba

Hajduk Velykova (Mercury) u. 2885. sz. a.

ÉRTESÍTÉS!

Értesítem t. útleveleimet, hogy gyártmányaim egyedül elárulásától egész Jügoszlávia területére FEKETE GYULA subotical nagykereskedőt bíztam meg, kinek gyártmányaimból nagy választékú raktárt elvinnom helyeztem el, melyet eredeti gyári áron bocsát vevőim rendelkezésére. — Árjegyzéket bementve szállítok. Tisztelettel 329
FILIP BUMILLER ostornyei gyáros, PRAGA.

Több méhcsalád

és kaptár a felszerelési tárgyakkal együtt azonnal eladó. — Bővebbet

Bobek György borsaykereskedőnél.

Egy feltétlen tisztes, házas nevelésű leány ismerettségét keresem, mivel szabad óráimat kelemesen eltölthetném. Jelentkezők válaszukat S Emil jellegre a Torontól kiadóhivatalába küldjék. 329

Főmolnár

állást keres azonnali belépésre. 331

Cím a „Torontól“ kiadóhivatalában.

Rikkancsot

keres a „Torontól“ kiadóhivatala.

Szilvórium

prima minőségben, első nyos árban beszerezhető 120

KOHN IGNÁC szilvóriumfőzdejében Vel. Bečkerek, a nagyhid mellett. Telefon 91.

A kiadóhivatal telefonja 21.
A szerkesztőség telefonja 281.

Elköltözés végett sürgősen eladom

bőrkereskedésemet,

mely Bánát egyik legforgalmasabb üzlete, házzal együtt, valamint egy

modern lakóházat,

melyben egy lakás azonnal elfoglalható. 339

Láng András
bőrkereskedő, Vel. Bečkerek.

Helybéli nagyobb vállalatnál 335

biztos jövedelemre

számíthat az ill. ügyök. — Ajánlatok „Biztos jövedelem“ jellegre eddigi működés megjelölésével a „Torontól“ kiadóhivatalába küldendők

Alapított 1885. évben.

Bellán Mátyás Rt.

mehaniikai kendergyár és kötéláruipartelep, ČEB (Bačka).

Készít: kenderket és kóccokat, transzmissziós-, hajó-, tutaj-, halász-, ruhaszárító-, szénahordó- és kocsi-köteleket, hámsztrángot, kötőféket, marhaköteleket stb. Malomfelvonó- és kárpitoshevedereket, könnyű leuvaszonból hintótakaró ponyvákat és kenderfonalból lópokrocokat. Lóhálókat, halászhalókat, tennis-közpé és bekerítőhálókat, tornakészleteket, karzatos gyermekhintókat, függőágyakat stb. Nagy raktár jutafonalakban, valamint különféle zsinetek és zsinórokban. Elismert legjobb gyártmányok a legolcsóbb napiárak mellett. 219

Valódi ERÉNYI DIANA-SÓSBORSZESZ

minden gyógyszerárban, drogériában és jobb üzletben kapható.

Kis üveg ára K 18
Közep üveg „ K 50
Nagy üveg „ K 100

A valódi Erényi DIANA-sósborszessz minden házban nélkülözhetetlen!

Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól!

Forgalomba hozza:
Jugopharmacia Rt.
Diana-osztálya

Törv. védve. Zagreb, Prilaz 12.

Vezérképviselet és főlerakat a Vojvodina részére: 129

Korody Lajos és Társai Novi Sad.

Viszonteladókknak magas engedmény!

Kívánatra árajánlatot küldünk!

Nyomatott Pleitz Fer. Pálnál Veliki Bečkerek.

Kiadja Pleitz Fer. Pál.